

Jednotný programový dokument na období 2026–2028

Shrnutí



Obrázek 1: [Jednotný programový dokument na období 2026–2028](#)

Jednotný programový dokument je podpůrným programovým nástrojem Agentury Evropské unie pro otázky azylu (EUAA) a slouží jako rozhodnutí o financování operativních činností agentury. Stanoví víceleté a roční plánování činností a zdrojů agentury, které zajišťuje soudržnost mezi strategickými cíli, operativními činnostmi a přidělováním zdrojů.

Jednotný programový dokument na období 2026–2028 schválila správní rada dne 30. září 2025. V průběhu programového období bude agentura klást důraz na účinné provádění Paktu o migraci a azylu (dále jen „pakt“) a na plnění svého mandátu v oblasti monitorování, přičemž si zachová flexibilitu nezbytnou k reagování na měnící se migrační trendy a případné krizové situace, které mohou vyžadovat úpravy operativních výstupů a finančního plánování.

Strategický kontext

Jednotný programový dokument na období 2026–2028 byl vypracován v kontextu přetrvávajícího migračního tlaku a měnících se potřeb v oblasti azylu ve všech členských státech. I přes pokrok při budování společného evropského azylového systému (CEAS) přetrvávají mezi členskými státy značné rozdíly, pokud jde o procesní postupy, míru uznaných žádostí o azyl, druhy poskytované ochrany a podmínky přijímání. Tyto rozdíly mají vliv na druhotný pohyb a narušují cíl zajistit jednotné zacházení s žadateli v celé Unii.

Pakt o migraci a azylu si klade za cíl tyto nedostatky odstranit posílením připravenosti, zlepšením reakce na krizové situace a nalezením účinnější rovnováhy mezi solidaritou a odpovědností. Vzhledem k tomu, že legislativní nástroje tohoto paktu vstoupí v platnost v červnu 2026, bude pakt postupně posilovat úlohu agentury při podpoře

dobře fungujícího systému CEAS. V důsledku toho se očekává, že pracovní zátěž agentury EUAA, která vzrostla již po přijetí paktu, se bude v rámci jejích stálých i operativních činností dále zvyšovat.

V této souvislosti bylo v únoru 2024 dosaženo dohody o revizi víceletého finančního rámce na období 2021–2027, který zahrnuje dalších 190 milionů EUR pro agenturu EUAA do roku 2027. Cílem tohoto navýšení je umožnit agentuře podporu provádění paktu.

Akční plán a priority na období 2026–2028



Obrázek 2: [Strategie agentury EUAA na období 2024–2029](#)

Jednotný programový dokument je v souladu s politickými prioritami Evropské komise na období 2024–2029 v oblasti migrace a azylu a zajišťuje soudržnost s širšími cíli EU. V návaznosti na strategii agentury EUAA na období 2024–2029 vymezuje víceletý pracovní program cíle agentury ve čtyřech hlavních oblastech činnosti: operativní podpora, odborná příprava a profesní rozvoj, znalosti v oblasti azylu a horizontální činnosti. Stanoví sedm strategických cílů na období 2026–2028.

Roční pracovní program na rok 2026 převádí tyto strategické cíle do konkrétních ročních cílů a úkolů, které jsou rozčleněny do konkrétních činností a sladěny s dostupnými personálními a finančními zdroji.

Operativní a technická pomoc



Obrázek 3: Operativní podpora agentury EUAA na ostrově Lampedusa

Očekává se, že po přijetí legislativních návrhů v rámci paktu bude agentura udržovat významnou operativní přítomnost a zároveň rozšíří rozsah svých úkolů v mezích dostupných zdrojů.

[Členským státům bude i nadále poskytována operativní a technická pomoc](#) prostřednictvím [víceletých a krátkodobějších operačních plánů](#), jakož i zvláštních projektových plánů.

Podpora bude i nadále flexibilní a bude reagovat na měnící se migrační trendy, nové potřeby a operativní podmínky. Pokračování stávající podpory, jakož i zahajování nových intervencí se bude řídit

důkladným *procesem stanovování priorit*, který zohlední naléhavost, očekávaný dopad, přidanou hodnotu EU, proveditelnost intervencí a dostupné lidské a finanční zdroje agentury. Kromě toho dojde k dalšímu přizpůsobení operativních schopností, aby mohla agentura EUAA plnit své nové povinnosti vyplývající z paktu.

Budou důsledně uplatňovány metodiky zajišťování kvality, provozní nástroje a harmonizované postupy, přičemž se bude prostřednictvím společné metodiky provádět výměna osvědčených postupů a další sjednocování pohotovostních plánů napříč členskými státy. Budou posíleny rámce pro řízení vysílání, aby bylo možné provádět rychlé a rozšiřitelné zásahy, a v rámci všech operací bude zaveden mechanismus pro posuzování, hlášení a eskalaci závažných nebo opakovaných případů údajného porušení základních práv a povinností v oblasti mezinárodní ochrany. Všechny zásahy budou zahrnovat strategie pro ukončování zaměřené na posílení vnitrostátních kapacit a zajištění dlouhodobé udržitelnosti.

Agentura dále upevní svou schopnost počáteční reakce posílením podpůrných funkcí, zlepšením plánování připravenosti a navrhováním operací v dohodnutém rámci založeném na systematickém posuzování potřeb a strukturovaných procesech stanovování priorit. Vysílání bude pokračovat prostřednictvím zavedených mechanismů, včetně mobilizace externích odborníků, a bude podporováno nástroji pro řízení projektů, systémy sledování výkonnosti, úzkou koordinací s vnitrostátními kontaktními místy a jasnými operativními pokyny. Operativní podpora může rovněž zahrnovat vyslání podpůrných týmů pro řízení migrace, jakož i zajištění či doplnění infrastruktury, jako je vybavení, dočasné kanceláře, prostory a nezbytné služby, včetně tlumočení, kulturní mediace a dopravy.

V souladu s rámcem paktu bude agentura EUAA v koordinaci s koordinátorem EU pro solidaritu podporovat provádění stálého relokačního mechanismu a dalších solidárních opatření. Přednost budou mít členské státy, které čelí nadměrnému tlaku na vnějších hranicích EU, a ty, které se potýkají s významnými problémy souvisejícími s druhotným pohybem. Agentura bude rovněž nadále podporovat země EU+ při provádění a koordinaci programů přesídlování a humanitárního přijímání prostřednictvím sítě pro přesídlování a humanitární přijímání, individualizované operativní pomoci, zařízení na podporu přesídlení v Turecku a dalších příslušných třetích zemích, jakož i prostřednictvím podpory komunitního patronátu a doplňkových možností.

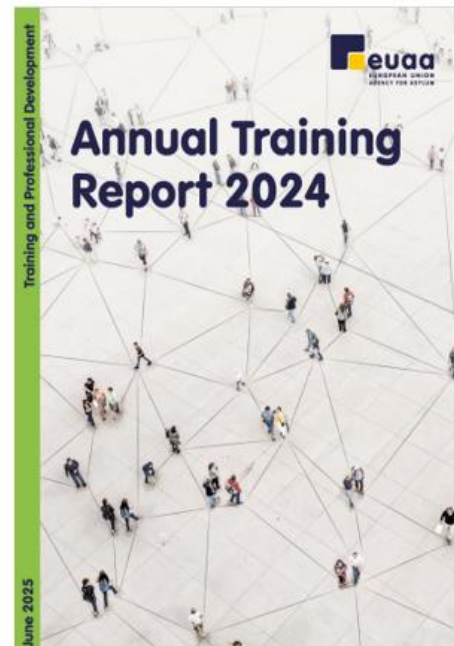
Odborná příprava a profesní rozvoj

Odborná příprava a profesní rozvoj mají zásadní význam pro posílení azylových a přijímacích systémů v celé EU a pro podporu většího sblížení vnitrostátních postupů. V souladu se svým mandátem bude agentura i nadále plánovat, rozvíjet a poskytovat vysoce kvalitní odbornou přípravu pro zaměstnance agentury EUAA a pro zaměstnance vnitrostátních správních orgánů, soudů a tribunálů a vnitrostátních orgánů odpovědných za azyl a přijímání.

Díky úzké spolupráci s příslušnými odbornými subjekty bude agentura dále rozvíjet evropské osnovy v oblasti azylu (EAC) a budovat komunitu odborníků, která bude podporovat průběžné vzdělávání a sdílení osvědčených postupů v celé EU. Agentura rozšíří a bude řídit nabízenou odbornou přípravu v rámci evropských osnov v oblasti azylu na základě zjištěných potřeb v souladu se standardy kvality pro vysokoškolské vzdělávání a odbornou přípravu a v souladu s legislativními nástroji paktu, jakmile vstoupí v platnost. Členskými státy, jejichž azylové a přijímací systémy čelí nadměrnému tlaku, budou poskytnuty cílené aktivity v oblasti odborné přípravy a profesního rozvoje, včetně strukturované odborné přípravy pro členy azylových podpůrných týmů a pro členy rezervní skupiny pro otázky azylu. Kromě toho budou v reakci na konkrétní žádosti vnitrostátních orgánů vypracovány a realizovány aktivity v oblasti odborné přípravy v režimu *ad hoc*.

Aktivity v oblasti odborné přípravy se budou rovněž zabývat nedostatky zjištěnými prostřednictvím monitorovacího mechanismu agentury EUAA. Bude vypracována a poskytnuta příslušná odborná příprava pro odborníky zapojené do monitorovacích misí a výsledky monitorování budou systematicky promítány do cílených opatření v oblasti odborné přípravy. Na podporu těchto aktivit bude agentura dále posilovat mechanismy pro výběr a zapojení odborníků podílejících se na plánování a realizaci odborné přípravy v rámci stálé, *ad hoc* i operativní podpory.

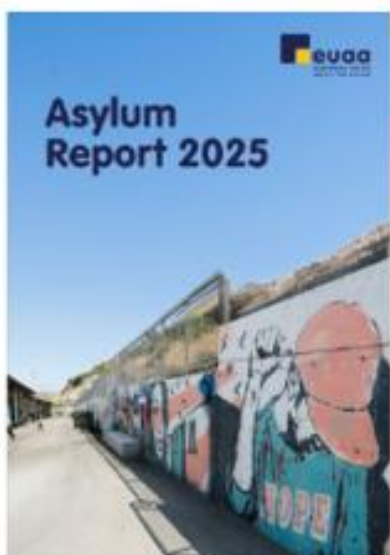
Mimo EU bude posílena podpora v oblasti odborné přípravy pro partnerské země v rámci snah o budování kapacit v souladu se strategií agentury v oblasti vnější spolupráce. Tato podpora bude poskytována v rámci stávajících rámců spolupráce a v souladu se stanovenými prioritami a dostupnými zdroji. V případě potřeby se navazuje spolupráce v rámci aktivit v oblasti odborné přípravy s klíčovými zúčastněnými stranami, mezi něž patří Evropská komise, agentury v oblasti spravedlnosti a vnitřních



Obrázek 4: [Výroční zpráva agentury EUAA o odborné přípravě za rok 2024](#)

věcí, UNHCR, IOM, Rada Evropy a další sítě a organizace zaměřené na odbornou přípravu, včetně občanské společnosti.

Znalosti v oblasti azylu a monitorování



Obrázek 5: [Zpráva o azylu 2025](#)

Díky produktům agentury EUAA týkajícím se znalostí v oblasti azylu jsou vnitrostátní orgány lépe vybaveny k tomu, aby zajistily větší soulad při rozhodování o mezinárodní ochraně, vydávaly rozhodnutí rychleji a zajistily jednotnější podmínky přijímání.

V souladu s cílem paktu spočívajícím v zajištění větší konvergence bude agentura EUAA i nadále spolupracovat s členskými státy na vypracovávání společných analýz a vnitrostátních pokynů týkajících se klíčových zemí původu, a to na základě informací o zemi původu poskytnutých agenturou EUAA. Na žádost Komise bude agentura rovněž poskytovat informace a analýzy pro účely určení bezpečných zemí původu a bezpečných třetích zemí. I nadále bude podporována výměna informací prostřednictvím specializovaných sítí

pro jednotlivé země, akcí a specializovaných nástrojů, mezi něž patří systém pro vyhledávání informací o zemi původu, kontaktní místo pro informace o zemi původu a portál se zdravotnickými informacemi o zemi původu, který poskytuje informace o dostupnosti a přístupnosti léčivých přípravků.

V zájmu posílení situační orientace a připravenosti bude agentura i nadále poskytovat komplexní a aktuální přehled o situaci v oblasti azylu v EU, včetně trendů, řízení a postupů v zemích EU+. To zahrnuje sběr standardizovaných údajů, vypracovávání prognóz a strategických analýz a přípravu tematických a *ad hoc* zpráv. Tyto činnosti podporují včasné varování, předpovídání, prevenci krizí a pohotovostní plány, čímž přímo přispívají k provádění paktu. Agentura bude rovněž pokračovat ve vypracovávání své výroční zprávy o situaci v oblasti azylu v EU.

V zájmu zajištění kvality, spravedlnosti a účinnosti azylových řízení a systémů přijímání bude agentura EUAA ve spolupráci s odborníky z členských států a případně s organizacemi občanské společnosti dále vyvíjet standardy, ukazatele, praktické příručky, soudní publikace a další nástroje. Bude posouzeno, do jaké míry jsou tyto nástroje využívány a jaký mají dopad, a to mimo jiné prostřednictvím analýzy odkazů ve vnitrostátní judikatuře.

V neposlední řadě bude agentura od roku 2026 plně provádět svůj víceletý program monitorování v návaznosti na pilotní projektů v roce 2025. V rámci tohoto pětiletého cyklu bude u všech členských států monitorováno, jakým způsobem technicky a

provozně používají systém CEAS. Metodika monitorování bude v případě potřeby revidována tak, aby zohledňovala vstup paktu v platnost.

Horizontální činnosti



Obrázek 6: [Strategie agentury EUAA v oblasti vnější spolupráce](#)

Řádná správa zůstává klíčovým prvkem pro dosažení administrativní excelence. Agentura EUAA bude i nadále posilovat systémy vnitřní kontroly, strategické plánování a podávání zpráv, jakož i procesy řízení a hodnocení.

K plnění cílů agentury je nezbytná kvalifikovaná a angažovaná pracovní síla. Spokojenost a angažovanost zaměstnanců budou i nadále pravidelně monitorovány prostřednictvím specializovaných průzkumů.

Úředník pro otázky základních práv bude spravovat mechanismus pro podávání a vyřizování stížností, pravidelně podávat zprávy správní radě a přispívat k transparentnosti prostřednictvím výroční zprávy agentury o azylu.

Agentura EUAA rovněž posílí spolupráci s klíčovými zúčastněnými stranami, včetně partnerských zemí mimo EU, a to v koordinaci s členskými státy a Komisí a v souladu s nařízením o agentuře EUAA a politikou vnějších vztahů EU. Styční úředníci budou podporovat spolupráci v členských státech a v závislosti na dostupných zdrojích také v partnerských zemích. V oblasti komunikačních aktivit bude agentura úzce spolupracovat s Evropskou komisí, přispívat k poskytování přesných informací o azylu a uprchlících a bojovat proti dezinformacím.

